

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, Piața mare Nr. 20.
Societăți recunoscute nu se
primesc. — Anunțurile nu se
primesc.

INȘERĂȚI se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anuțuri:
în Viena: M. Dittler, Zornrich
Schickel, Ewald Mossa, A. Oepelitz
Nachfolger; Anton Oepelitz, J.
Dannecor, în Budapesta: A. V.
Goldberger, E. Klein, Bernat; în
București: Agenția Basu, Suc-
cursalele de România; în Ham-
burg: Karoly & Leemann.

Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 3 gr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagină a 8-a o
serie 10 cr. sau 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X.

„Gazeta” iese în două-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și strălătaru:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără în toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la ad. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 80 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dăru în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Cu esemplar 3 cr. v. a.
sân 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 7.

Brașov, Sâmbătă 11 (23) Ianuarie

1897.

Nouă eră în Austria.

Este o aparițiune interesantă, că pe când viața parlamentară în țera unghurească este în vedită decadență și pe când victoriile electorale ale regimului Banffy, câștigate cu ajutorul baionetelor austriace și a corupțiunii, au făcut, ca și puținul interes, cu care erau urmărite desbaterile dietei, să scadă sub zero, pe atunci în Austria se pregătesc o nouă viață parlamentară și — ceea ce pare acum nu a fost — interesul populațiunii față cu desbaterile din corpurile legiuitoare cresc.

Își bat joc foile jidano-maghiare merou de mosaicul, ce-l prezintă parlamentul austriac. Se înțelege, nu-i ca în „Sándor-uteza”, unde încep alte elemente afară de Maghiari; unde națiunile nemaghiare nu sunt de loc reprezentate, afară pôte de Sași, ai căror deputați însă nu reprezintă interesele poporului, ci ale guvernului unghuresc.

Se înțelege, că un parlament, unde sunt Germani, Cehi, Poloni, Ruteni, Sloveni, Italiani, Români bucovineni etc., va apăre ca o mare amestecătură față cu asiatica uniformitate, ce-o prezintă camera unghurescă cu cetele ei de mameluți, în frunte cu Muftiul, care nici că vine vre-odată în poziția să stea de vorbă cu vre-un reprezentant al milióngilor de Români, Slovaci, Serbi etc., cari compun acest stat, împreună cu așa dișul element domnitor.

Dér uite, că cu totă fisionomia sa pestriță, parlamentul vienes promite a juca încă de aci încolo un mare rol pentru viitorea formațiune interioară o monarchiei.

Dilele parlamentului actual vienes sunt numărate și pretutindenți se observă deja o viuă mișcare în fața viitorelor alegeri, ce se vor face pe

basa noiei legi electorale mai estinse și mai liberale.

Se crede, că noul parlament se va întruni în Aprilie viitor. Deja deputații se pregătesc de a-și lua adio dela parlamentul actual. Mulți dintre ei pôte nu se vor mai reintôrce, și mulți vor fi, cari vor intra pentru prima-ôră în șirul reprezentanților țerei.

De-ocamdată încă nu se scie, ce fisionomia va avé noul parlament, dér lucréză toți din tôte părțile, ca să-și asigure interesele lor de partid. Șeful guvernului, contele Badeni, la rândul său face de pe acum tôte sforțările, ca să-și formeze o viitóre majoritate. Banffy și-a făcut datoria, acum trebuie să și-o facă și el și să se prezente pe teren cu o majoritate compactă, fără de care nu se pôte încheia pactul cel vestit, nu se pôte rezolva cestiunea cvotei.

Alaltăeri s'a întrunit într'un mare otel din Viena clubul polon și clubul Hohenwarth la un banchet de adio. Fia-care club era în câte-o sală deosebită, însă legate una de alta. Mai târziu s'au întrunit cu toții și au reîncoit frăția de arme pentru viitor. Cu această ocașiă un conte Palffy, membru al clubului Hohenwarth, a diș, că decă se va implini dorința fierbinte a națiunii cehe, ca să se facă încoronarea regelui în Boemia, atunci nu numai numele regelui, ci și acela al contelui Hohenwarth va fi cu mulțămire amintit de milióngi de omeni.

Hohenwarth cu ai lui cochetéză aci cu Cehii, aci cu Polonii, cari au ajuns a avé o influință tot mai mare asupra mersului lucrurilor în Austria. Mai nesigură și în parte și amenințată este viitorea poziția a stângei germane și nu puțin caracteriséză situațiunea faptul, că Germanii, din cumetrii bunți ce erau cu

Polonii, au devenit cei mai aprigi antagoniști ai acestora.

Acest antagonism dintre Germanii și Poloni s'a dat pe față și acum, cu ocașiă desbaterii privitoare la cassarea timbrului de diare și la colportagiul.

Foile germane susțin, că a fost numai o comedie votarea ștergerii timbrului pe diare, arangiată cu scop, ca să facă bună dispoșiția în sinul alegătorilor, dér că în fond mai ales Polonii, nu pârtesc de loc măsurile în favorea pressei și, decă ar fi după ei, ar vota mai bucuros măsurile de restricțiune a libertății ei, de care șleahta se teme.

Nu voim însă să intrăm în amănunte. Ceea ce am voit să constatăm este, că în Austria se pregătesc o nouă eră parlamentară, care sperăm, că va fi mai rodnică pentru cauza libertății popórelor, decăt cea trecută.

In contra convocatorului conferenței alegătorilor români din Brad, a d-lui protopop V. Damian, s'au făcut asemenea pași de cătră solgăbirul din Brad. Precum ni-se comunică, d-l V. Damian a fost citat Marti la solgăbirul și a fost ascultat în afacerea convocării alegătorilor. Solgăbirul n'a adus nici o hotărâre, ci a trimis protocolul la viceșpanul.

CRONICA POLITICA.

— 10 (22) Ianuarie.

Nu puțină fierbere a produs în cercurile politice ale monarchiei noua bravură a ministerului Banffy în afacerea numirii unui episcop titular ca ajutor al actualului episcop romano-catolic din Ardeal Lönhardt, care este bolnav de mult și nu mai pôte conduce trebile dieceei. Se asigură, că la cererea episcopului bolnav, adresată Papei, s'a luat în vedere numirea tinerului preot catolic din Comorn, conte Gustav Majlath, fiul fos-

tului *Judex Curiae*, ca episcop titular cu drept de succesiune (cum jure succesionis). Măestria cea mai nouă a d-lor Banffy-Wlassios consistă în faptul, că au scint să păcélésă pe nuncioii din Viena într'un mod puțin cavaleresc. Se asigură adeoc, că guvernul convenise ca să se numésă contele Majlath *coadjutor cum jure succesionis*. Guvernul unghuresc își mai puse înoc și o contra-condițiune, ca Curia să aprobe numirea episcopului Ivankovici la Rosenau. Acesta din urmă s'a întemplat, dér când a fost rândul ministrului de culte Wlassios să-și implinésă promisiunea, că el a făcut-o numai pe jumătate; a făcut să fiă numit de Majestatea Sa Majlath ca episcop titular, însă nu cu drept de succesiune, cum a fost învoala. În urma acosta contele Majlath a refuzat de-a primi numirea și s'a produs încordarea, despre care e vorba și careia i-se dă expresiune destul de viuă în foile catolice din Viena și Budapesta.

Uni pun în legătură cu acest conflict și intenționata retragere a ministrului a latere hr. Josika. Cu un cuvânt, br. Banffy a căpătat nas de când cu afacerea Agliardi și crede că i se vor ierta tôte bádărăniile. Dér ulciorul merge la fântână numai până odată.

Înainte de votarea, ce s'a făcut după încheierea desbaterii generale a budgetului, deputații din „partida populară” au oărsăsit sala. Acestă procedere surprindtore ei o motivéză în modul următor: După ce budgetul se votéză în prima linie țerei, ér votarea lui nu învólă nici-decum o manifestare de încredere pentru guvern, membrii „partidei populare” au declarat în discursurile lor, că vor vota în general budgetul pentru anul 1897. În discursul de încheiere însă, ce l'a ținut ministrul-președinte Banffy, el a provocat pe membrii parlamentului, ca să voteze budgetul „având încredere în guvern”. N'a fost, deci, nimic mai natural, decăt ca în urma acosta aderenții „partidei populare” să se ridice și să părăsésă sala.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”.

Câte-va pagine despre Traian.

(Fine).

Monumentele, care ne fac cunoscute faptele lui Traian, s'au înmulțit în timpul din urmă cu o olădire interesantă descoperită în Dobrogea românescă. Deja Helmut v. Moltke recunoscuse în a. 1837, când la însărcinarea guvernului turcesc studia valed dntre Cernavoda și Constanța (vechiul Tomi), în „masa de pētră solidă și boltită în formă de cupolă, care mai înainte era imbrăcoată cu reliefuri și columne”, din apropierea satului Adamclissi, un monument roman. Însă numai activității neobosite a învățatului român Tocilescu îi succese a desgroapa (între anii 1882—1890) întreg monumentul și a aduna din nou partea cea mai mare a podóbelor arhitectonice și artistice, răspândite prin împrejurime. Din inscripțiunea aflată aici: *Marti ultori imperatoris Caesaris Divi Nervae filius Nerva Traianus Augustus Germanicus Dacicus pontifex maximus* s'a constatat, că uriașul turn de pētră s'a ridicat ca basă pentru un monument de biruință (tropaeum),

pe care Traian l'a dedicat în anul 109 lui „Marte răsbunătoru” în amintirea nimicirei Dacilor. Forma acestui monument, după reconstruirea făcută de profesorul G. Niemann din Viena*, este următoarea: Pe o basă formată din șapte trepte periferice, dintre care cea mai de jos are un diametru de 39 m., se ridică un cilindru de beton de 7½ m. înălțime, care de-asupra se continuă într'un con ciontat, înalt de 6 m.; cilindrul acesta este imbrăcoat într'o manta de petrii de var cionplite în patru colțuri. Mantaua acesta este împodobită cu un brâu alcătuit alternativ din columne și metope (table cu reliefuri). Din cele 54 metope 26 reprezintă o luptă mare de pedestrași, opt o luptă între călăreți, șese deilarea prizonierilor înaintea împăratului, șese o vorbire a lui Traian cătră armata sa, șese o jertfă a armatei biruitoare, două pe Traian însuși. Partea cilindrică se termină într'un parapet circular (un fel de galerie) cu multe creste; pe fia-care crestă este reprezentat în relief câte un Dac. De-asupra părții conice, acoperite cu lespeți așe-

*) Pe basa indicațiunilor d-lui Gr. Tocilescu. — Textul original este însoțit de un chip al monumentului în cestiune. — Trad.

date una peste alta în formă de solzi, se ridică un fel de prismă cu șese laturi, în formă de altar, pe care se află inscripția votivă; în fine de-asupra acesteia un trofeu uriaș (de 12 m. înălțime), constător dintr'un trunchi alcătuit din pietri foarte mari și împodobit cu diferite arme frumos lucrate. Înălțimea întregului monument era cam de 34 m. El avea să însufle spaimă în tôte părțile și să arête barbarilor, cari mișuniau în părțile nordice ale Dunărei de jos, că poporul roman este invincibil.

În apropierea acestui monument se întemeiă și un oraș roman, *municiplum Tropaeum*, din care s'au păstrat multe ruine.

Întreg ținutul dela suocitura ce o face Dunărea la Cernavoda, până la Tomi, una din porțile cele mai favorabile popórelor barbare din Nord, prin care și făceau năvălirile lor în imperiul roman, fū îngrădit cu un mare sistem de întărituri. Spre miază-đi dela linia Cernavoda-Constanța și dela lacurile Carassu se întinde și acum un val de pământ înalt cam de 3 m. și altul cea mai puțin înalt, de pētră; aceste valuri se încurcéză în mijlocul terenului, prin urmare au fost ridicate în diferite timpuri. Pôte-că valul de pământ va fi fost

făcut deja din timpul lui Nero; cel de pētră a fost construit sēu de Traian, sēu de Hadrian. De o însemnătate și mai mare au fost cele 75 (!) de castele mai mari și mai mici, care s'au clădit pe linia dela suocitura Dunărei până la Tomi, pe o distanță numai de 60 km. Decă considerăm că pe întregă granița din Germania superioară și până în Raetia erau numai 77 castele și anume pe linia dela Rin peste Taunus până la Main, pe o distanță de 237 km., numai 31, așa-déră la 60 km. cam câte șapte sēu opt, vedem, că din timpul lui Traian centrul de gravitațiune militar al imperiului roman se mută dela Rin la Dunărea inferioară.

După întôrcoarea sa din Dacia, Traian avú timp de șapte ani linisce. Timpul acesta îl folosi el pentru diferite lucrări pacnicioe. Una dintre preocupățiunile de căpeteniă ale marelui împărat era, să afle mijloce potrivite, ca să pună stavilă sērăcoiei din ce în ce mai mari a Italiei. Prin o economie foarte strictă în afacerile sale private și în cele de stat el isbuti să micșoreze dările supușilor săi. Și mai mult contribuie el la ridicarea materială a acestora prin dezvoltarea institutului de alimentare, înființat încă de Nerva, una din întocmirile cele

de hotărîrea comisiei permanente, carea propunea, ca dorința ministrului să se împlinescă cu profundă mulțămire.

Ca întregire la cele publicate, mai pot adăuga, ca referență acestei cauze, în ședința comisiei permanente a fost propus, ca recerșorii ministrului să nu 'i se dea loc, d-1 Réthy, au insistat cu toată puterea ca voința lui Wlassics să se împlinescă, și astfel majoritatea comisiei permanente a și primit o nouă rezoluțiune, cónform căreia comitatul să declare aplicat a lua împrumutul din cestiune, decât ministrul va garanta, că comitatul va fi scutit de plățile ratelor; drept aceea — se dice în acea propunere, — vice-spanul se încredințază, ca să începă tractative, de-o parte ou vre-un institut de credit, pentru împrumutarea sumei din cestiune (ca și vice-spanul să se pótă linge pe degete), ér de altă parte cu ministru, asupra garanțiilor, ca ratele împrumutului să se plătescă la timp din cassa statului și așa comitatul să nu fiá îngreunat cu această povară, apoi ca amésurat acestor tractative vice-spanul să vie ou propuneri meritorie.

În rescriptul ministrului se dice între altele, că comunele ar fi obligate a purta grijă, ca școlile de stat dintr'ensele să fiá ținute în stare bună. Relativ la această afirmațiune a ministrului s'a propus în comisiunea permanentă, ca să se facă reprezentațiune la ministru, rugându-l să lámurească lucrul, fiind-că ministrul în motivarea acestei afirmațiuni nu s'a provocat nici la vre-o lege și nici la vre-o ordinațiune ministerială valabilă, care ar impune comunelor astfel de sarcini. În fine comisiunea permanentă din partea sa o ține a declara, că nu are cunoscință despre o astfel de îndatorire a comunelor, carí de altcum abia mai pot suporta sarcinile impuse de legi și ordinațiuni cunoscute.

Va să dicea au fost și între membrii magari, carí au avut recóre față de intențiunile suspecte ale ministrului, dér la votare nu toți au avut curajul civic de-a se alătura la membrii români, oi mai bine au eșit în salele laterale, ca adicții guvernului să pótă majorisa pe membrii români.

În astă stare a lucrului membrii români au insinuat o apelațiune, al căreia text îl alătur aici*).

Coresp.

Din Bucovina.

— Ianuarie 1897.

La noi lumea este surprinsă prin stipendiile, ce s'au creat din fondul religionar pentru feciorii de preoți ortodocși. S'au creat adică următoarele stipendii: 4 de câte 600 fl. pentru studiul medicinei, 2 de câte 800

*) L vom publica în numărul proxim.

fl., 14 fl. bani școlari și 300 séu 480 fl. la finea studiului pentru armatură pe séma studenților, carí ar urma studiul la academia militară din Viena; 2 stipendii de câte 500 fl. la școlă politehnică, 1 stipendiu de 500 fl. la academia montanică, 2 stipendii de câte 500 fl. la școlă agronomică din Viena secțiunea forestieră și 400 fl. pentru anul de praxă la această școlă.

Cât de fericiți sunt feciorii de preoți din Bucovina! Li-se oferă a studia, ceea ce până în present nu fiá-care o putea face! — Așa își va cugeta unul séu altul, dér tare ne temem, că la împărțirea acestor stipendii se nu se facă ceva. Spre distribuirea acestor stipendii se va scrie concurs si la concurs vor reuși aceia, ai căror părinți vor fi slugi de ale guvernului. Vrea să dice un zavor pentru feciorii de preoți, carí au inimă pentru țără, lege și ném, căoi aceștia nu se vor învrednici nici când a obținé un stipendiu din fondul religionar. De pre-acum se și gândeșo unii și alții cum a-și face și a-și direge, ca să atrag atențiunea guvernului asupra mea, ca feciorul meu să fiá miluit ou vre-un stipendiu.

Ce-a fi de făcut în curénd vom auzi, că a făcut unul séu altul și de sigur preoții ruteni vor fi primii carí vor dobândi stipendii pentru fiil lor, căoi dóră guvernul umblă cu dênșii ca ou un ou roșiu, pe când în Români dá cu piciorul și după cum se svonesce, mai mult pentru dênșii s'au creat aceste stipendii din fundațiunile vechilor voevodi și boeri români. Bine le mai cântă cucul! Chiar și 6000 fl. din venitul lotăriei de stat din unul 1897 li-s'a asigurat Rutenilor, după cum spune fôia lor „Bukowena“, pentru internatul lor de studenți ruteni din Cernăuți. Au să ne mănânce ou perí ou tot, nu alta, când s'ar simți la putere.

Ai noștri însă să cértă continu, nu le ajung măriri; Rutenii tac și fac, pe când dintre ai noștri numai bătrânul Turcan oât mai vorbeșce în camera imperială despre nesdrăvniile inspectorului școlar al țării, toți cei-alalți își asound urechile să nu fiá cunoscúti. Dér și pe acest vrednic Român se dice, că nu-l vor alege în períoda viitoare deputat, ca să nu soie camera imperială, că mai sunt Români în Bucovina.

Așa stăm și stăm de minune, încât nu-i mirare, când ni-s'a spune, că în Bucovina nu mai sunt Români.

Călătoreșcu.

În ajunul alegerii de preot.

Brașovul-vechiu, 10 (22) Ian. 1897.

Onorată Redacțiune! Afându-ne în ajunul alegerii de paroch pentru parochia noastră Brașovul-vechiu, ce se va face poimâne, Duminecă, ținem de cuviință a face cunoscute și în cercuri mai largi unele idei și sentimente, ce ne stăpânesc în préjma unui act, pentru noi de prea mare importantă.

linus în Cilioia.

Creațiunile din Orient ale lui Traian avură scurtă durată. Regele Chosroes, îndată după depărtarea împăratului din Ktesiphon, se întorse înapoi în capitala sa fără să afe vre o împotrivire mai însemnată, érá urmașul lui Traian reinapoiá de bună-voe Parților Mesopotamia și Assyria și introduse din nou în Armenia domnia Arsaoidilor sub supremația romană. Cu tóte acestea nu-l putem ține de réu pe Traian pentru întreprinderile sale. Părții însăși l'au eșit să începă réșboiul, o demonstrațiune a armelor romane în Orient se párea neîncunjurat de lipsă, în fine Traian singur simțea necesitatea, să regenereze prin fapte réșboinice puterea poporului roman, ce decădea din ce în ce. Însé lipsa de tinerețe l'a împedecat nu numai pe împăratul, oi și pe poporul roman, ca să păstreze pentru mai multă vreme căile comerciale, atât de rentabile, la India cucerite pentru un moment.

Cuceririle lui Traian, după asemănarea nimerită a lui Mommsen, au luminat ca un fulger nóptea întunecată și apăsată a imperului roman, dér întocmai ou fulgerul, n'au putut aduce o diminută frumósă.

Trad. A. B.

Am înțeles și noi și înțelegem după fiá-care órá, ce ne apropiá de alegere, tot mai mult aceea, ce astăzi cu prios se accentuează în presă și în tóte întrunirile, că adică: susținerea și înflorirea instituțiilor noastre bisericesci și școlare, propășirea némului pe teren economic, cultural și național se condiționează ađi mai mult ca orí și când dela înțelepta povățuire a conducătorilor, dintre carí cel mai firesc și cel mai adecvat e fără îndoală preotul. Drept aceea în proporțiá cu însemnătatea actului, de a alege un preot, ni-se cuvine și noué a ne măsura buna chibzuință, că în jurul cărui bărbat ne grupăm! Avem 6 candidați la parochia noastră. Rénd pe rénd i-am privit pe toți, i-am auzit pe toți. Nu putem însă dice, că i-am și cunoscut; căci se póte óre, ca din o presentare și o vorbire să cunosci pe un om? Fără îndoală, că nu! Avem însă norocul, pre care nu-l prea au toți, ca să avem ca candidați în prevalență tot persoane ou trecut probat; deoi déră, decât după presentarea obișnuită în biserică nu i-am putut, fiind-că nu se póte, să-i cunoscem, să-i căutăm după trecutul lor, după hărnicia dovedită în locul unde au lucrat până acum, și acesta ne este norocul.

Cu norocul acesta însă încă nu e des-tul, decât alătura de el nu vom pune și buna chibzuință și drépta judecată. Înțelegem, că d-nii candidați toți doresc ou să-i alegem, dér tot așa trebuie să'ntelégă și dênșii, că noi numai unul putem să alegem. Această puțință, acest drept sfânt însă am dori noi, bărbații carí am stat și până acum în fruntea tuturor acțiunilor de interes pentru biserică noastră, ca să nu se pângăreșcă, să nu se influințeze nici dintr'o parte, nici dintr'alta în chip nedemn și neierat. Soim, ba ou durere trebuie să constatăm, că se încercă și la noi vârtejuri și învâlmășeli, pornite ca de obicei din interese personale, din interese de clióă etc., dér credința firmă a noastră este, că simțul drept și curat al membrilor sinodali va însenina inima și mintea tuturor, ca să înțelégă pe deplin însemnătatea actului la care își vor da votul lor.

O lucrare avem de îndeplinit, fraților membri ai sinodului, o lucrare, care însă va fi începutul la multe alte lucrări, ce se vor ívi în parochia noastră, ér garanță despre bună reușită a aceloră în viitor ni-o póte da numai curățenia faptei din ziua de poimâne, Duminecă, pe când e fixată alegerea. Cu inimă curată și duch drept să vé apropiáți deci spre a vé da votul pentru noul nostru paroch, căutând la trecutul lui, la proba de hărnicie, ce până acum a dat'o, pentru-că: „nu póte pomul buu róde rele să facă“!

Mai mulți fruntași parochieni.

Nou abonament
la
GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Ianuarie 1897 st. v.
s'a deschis nou abonament la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului

Pentru Austro-Ungaria:	
pe un an	12 fl.
pe șese luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.
Pentru România și străinătate:	
pe un an	40 franci
pe șese luni	20 „
pe trei luni	10 „

Abonarea se póte face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Mulțămită publică.
Réhéu, 27 Dec. n. 1896.

În numele comitetului parochial ou senat. școlar din această comună curat românescă mă simt îndatorat a exprima On. institut de credit „Avaria“ din Abrud profunda noastră mulțămită pentru ajutorul votat și deja primit în suma de 20 fl. la fondul pentru clădirea unui edificiu școlar confesional, înouviințat prin repartițiune în trei ani după-olaltă și după suma dării directe de pământ asupra tuturor locuitorilor, — ne mai . . . . . loș mulțimea elevilor de școlă . . . . . ou vechiá.

Primescă tot-odată și Stim. Dn. Nicolae Băieșan, paroch român în Bucium-Isbita, călduroșă noastră recunoscință, cătră care, ca unui amic vechi, ne-am adresat rugarea și a însinat'o sus numitalui institut ou succes, bucurându-ne de rezultatul favorabil.

Ioan Oncescu,
adminstratorul fondului de clădiri școlare.

ULTIME SCIRI.

Viena 22 Conte Goluchowski s'a întors ađi din călătoria sa la Berlin.

Bucureșci, 21 Ianuarie. Petre Sircu, profesor de limba română la universitatea din Petersburg, a fost însărcinat de guvernul rusesc să facă o călătorie de studiu prin Transilvania, Bănat și Slavonia.

DIVERSE.

Mamă a 32 de copii. Din Neulerchenfeld sosese următoarea scire interesantă: Teranca Ana Maria Helm din Neulerchenfeld în timp de 20 de ani de căsătorie a avut 32 copii. De trei-ori a născut câte doi copii, de șese-ori câte trei și de două-ori a născut câte patru copii. Femeia Helm se mărită în etate de 14 ani și întâia órá născu patru copii de-odată. Între cei 32 copii 26 au fost băieți și 6 fetițe. Mama copiilor însași s'a născut ou alți trei de-o dată, ér soțul ei a fost gemen. Pe timpul când părinții acestor 32 copii se năsoură în Neulerchenfeld, s'a făcut o celecăt, de-órece părinții lor au fost forte séraci. Dintre cei 32 frați, în present mai trăesc 10 feciori și 2 fete. Căți-va dintre ei sunt în bună stare; unii locuesc în Stajer, ér alții în Salzburg. Mai interesant este, că mamă femeii Ana Maria încă a avut 38 de copii; Ana avuse înainte epilepsia, ér dintre copiii ei însé nici unul n'a moștenit această bolă.

O datină curiosă. La poporul Usloc din Siberia este datina că mama, când 'i-se imormentéază vre-un copil mic, ea ia ou sine și légenui copilului și-l duce în cap până la grópă. Când îngropătorii astupă mortul, mama injură mórtea, de ce i-a răpit copilul, că póte acel copil ar fi devenit un mare erou séu un bărbat distins, apoi își încheiá injurăturile ou cuvintele: „Tu mórte obrasnică, sélbatică și nemilósă, tu mi-ai răpit copilul, acum na, ia-ți ou tine légenui și-ți astupă ou el gura neimpluta, ou să și-se rupă toți dinții din ea“.

Literatură.

Carnetul învățătorului rural pe anul școlar 1896—97, cuprinđend: Programa aualitică a școlii primare urbane legea învățământului primar cu modificările aduse în 1896; regul. pentru aplicarea legii asupra inv. primar și normal—primar; legea clădirilor școlare și a casei școlilor; regul. de aplicare al acestei legi; regul. pentru esaminarea copiilor pregătiți în familie séu în institute private; serbători bisericesci și naționale; vacanțe etc. etc., întocmit după acte oficiale de G. A. Popovici, institutor în Roman. Editura R. și Ignat Samitca, Craiova. Prețul unui es. legat 1 leu 25 b.

Carnetul învățătorului urban pe anu școlar 1896—97 (cuprinsul tot cam ca al celuiialt), de G. A. Popovici. Editura Samitca. Prețul 1 l. 25 b.

Domnii abonenți, carí încă nu și-au reînóit abonamentul, să binevoiescă a-l reînóit neamănat, ca să nu li-se întreprupă regulata espedare a điarului.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Călinarul Plugarului pe 1897, edat de Tipografia „A. Mureșianu” din Brașov, a eșit de sub tipar și se expediază zilnic. Acest călindar intră acum în anul al 5-lea, având un cuprins tot mai bogat și mai interesant. De astă-dată în călindar se cuprind și mai multe chipuri frumoase. Pe pagina primă se află portretul fericitului întru pomenire Ioan Barac, marele scriitor popular dela începutul acestui veac,  r in text se află scrisă istoria vieții și lucrării lui. Partea calendaristică este mai bogată ca până acum, îndreptându-o și înmulțindu-o după trebuințele ivite, însemnând până și evangeliile, ce sunt a se ceti în f a-care Duminecă. Pentru a economisi din spațiu, măsurile de lungime și greutate, competențele de timbre și taose, taxele pentru post  și telegraf etc. s’au cules cu litere mici de tot. Mai ales tarifa pentru telegrame și taxele postale pentru scrisori și pachete s’au adus pe lung și pe larg după cele man nou  ordinațiunii postale. T rgurile sunt de-asemena îndreptate și corectate. Urm z  ntroducerea de Ioan Georgescu, și apoi vine partea literară. Acest  parte este mult mai bogată ca in c lindarele din anii trecuți, cuprinz nd ea singură vre-o 42 pagine cu cele mai frumoase istorisiri, poezii etc., t te scrise pentru popor și f rte interesante. In partea economică de-asemena se află o seriă bogată de articuli de mare interes pentru plugari, precum: Rotațiunea in economia comasată, Lucrarea p m ntului, Tov r șiiile economice, întrebuințarea vacilor la lucru, Pășunatul vitelor, V ruiul gr ului de s m nț , Legumele bost noșe, Culesul și păstratul p melor și altele. La urmă vin felurite poveșe, glume etc. cum și o mulțime de anunțuri.

Călinarul se află de v ndare la „Tipografia A. Mureșianu” in Brașov și la librăria N. Ciurcu; costă și de astă-dată numai 25 cr.,  r trimis prin post  30 cr. Celui ce cumpără de-odată mai multe exemplare, li-se dă rabatul cuvenit. Mai cu inlesnire se p te comanda de-odată cu inoirea abonamentului la „Gazeta Trans.”

Ball-Seidenstoffe 35 kr.
bis fl. 14.65 p. Meter — sowie schwarze, wei e und farbige Henneberg-Seide non 35 kr. bis fl. 14.65 p. Meter — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 vers . Qual. und 2000 vers . Farben, Dessins etc.), porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.
Seiden-Fabriken G. Henneberg.
1162. (K. u. K. Hofliefer.) Zürich. 4.

Cursul la bursa din Viena.
Din 21 Ianuarie 1897.

Renta ung. de aur 4%	122.20
Renta de coróne ung. 4%	99.65
Impr. căil. fer. ung. in aur 4 1/2%	123.50
Impr. căil. fer. ung. in argint 4 1/2%	101.70
Oblig. căil. fer. ung. de est. l. emiz.	120.50
Bonuri rurale ungare 4%	97.65
Bonuri rurale croate-slavone.	97.40
Imprum. ung. cu premii	152.75
Lesuri pentru reg. Tisei și Sagedin.	140.75
Renta de h�rtie austr.	101.80
Renta de argint austr.	102.05
Renta de aur austr.	123.30
Louuri din 1860	145.50
Acții de ale Băncei austro-ungar�.	961.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	414.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	374.35
Napoleonori	9.52
Mărci imperiale germane	58.75
London vista	119.85
Paris vista	47.52 1/2
Rente de coróne austr. 4%	101.15
Note italiene	45.25

Cursul pietei Brașov.
Din 22 Ianuarie 1897.

Benenote rom. Cump. 9.46 V�nd. 9.49
Argint roman. Cump. 9.43 V�nd. 9.48
Napoleon-d’ori Cump. 9.50 V�nd. 9.54
Galbeni Cump. 5.65 V�nd. 5.69
Ruble rusești Cump. 126.— V�nd. —
Mărci germane Cump. — V�nd. —
Lire turcesci Cump. — V�nd. —
Soris. fonc. Albina 5% 100.70 V�nd. 101.75

Sz. 3036—1896. tlkvi.

Arveresi hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. jbiros g mint telekk nyvi hatos g k zhirre teszi, hogy Neumann Izsák fogarasi lakos v grehajtatonak Burszan George al. Avram végrehajtást szenvedo elleni 51 frt. 20 kr. tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási  gyeben a brassoi kir. törvényszék (a fogarasi kir. j r shiros g) terulet n lévo Bethlen községben fekvő a betleni 11. sz. tljkvben az A   alatti 2405 12 frt., 2556 9 frt., 2645 8 frt., 3287 12 frt., 3288 12 frt., 3711 9 frt., 3713 8 frt., 3733/2 12 frt., 3796 16 frt, 5072/2 6 frt., 5996 8 frt., 6369, 6370/1, 6373 15 frt., 7063 10 frt., 502 a/1, 502 b/1 53 frt., 582 a/2, 582 b/2 56 frt., 511/1, 511/4 30 frt. A betleni 332 sz. tljkvben A   3943, 3944, 3945, 3946, 3947, 3948, 3949, 3950, 3951, 3952, 3953, 3954, 3955, 3956, 3957, 3958, 3959, 3960, 3961 1 frt. A betleni 346 tljkvben A   6445, 6446, 6447, 6448, 6449, 6450, 6451, 6452, 6453, 6454, 6455, 6456, 6457, 6458, 6459, 6460, 6461, 6462 4 frt. A betleni 383 sz. tljkvben A   469, 470 hrsz. 184 frt., és a betleni 401 sz. tljkvben A   852 hrsz. ingtl. 31 frt., 1731 hrsz. ingtl. 37 frt., 2419 hrsz. ingtl. 11 frt., 3284 hrsz. ingtl. 31 frt., 4404 hrsz. ingtl. 4 frt., 7093 hrsz. ingtl. 12 frt. az  rverest 613 forintban ezennel megállapított kikiáltási  rban elrendeite és, hogy a fennebb, megjelölt ingatlan az 1897 évi Február hó 8-ik napján d lel t 9 órakor a fogarasi kir. jbiros g, mint telekkönyvi hatos gn l megtartandó nyilvános  rveresen a megállapított kikiáltási  ron alól is eladatni fognak.

Arverezni sz ndekozok tartoznak az ingatlanak becsárának 10%  t vagyis 60 frt. 70 krt készpénzben vagy az 1881 évi III. t. cz. 42  -ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1- n:3333. sz. a. kelt igazság  gyminiszteri rendelet 8  -ban, kijelölt óvadék képes  rt kpaperban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t. cz. 170  -sa értelmében a banat pénznek a biros gn l előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű-elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Fogarason, 1896.  vi November hó 22- n.

A fogarasi kir. j r shiros g, mint telekkönyvi hatos g.

Dr. Mészáros,
kir. albir .

1161,1—1.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll
Veritabile numai, d c  fiecare cuti  este provădută cu marca de apărare a lui A. Moll  i cu subserierea sa.
Prin efectul de lectuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll in contra greut tilor celor mai cerbicioșe la stomach și p ntece, in contra c rcelilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de s nge, haemorrhoidelor și a celor mai diferite h le femeesci a luat acest medicament de casă o r sp ndire, ce creșce mereu de mai multe decenii încóce. — Prețul unei cutii originale sigilate 1 fl. v. a.
Falsificațiunile se vor urmări pe cale judec tor sc .

Franzbranntwein și sare a lui Moll.
Veritabilă numai, d c  fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.
Franzbranntwein-ul și sarea este fórte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alin  durerile de șoldin  și reumatism și a altor urmări de rec l . Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apa de gură-Salicyl a lui Moll.
(Pe baza de natron Acid-salicilic )
La întrebuințarea zilnică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și adulți, asigur z : c st  apă de gură conservarea s n toș  și mai departe a dinților. Prețul sticlei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin **Farmacistul A. MOLL,**
c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9
Comande din provincie se efectuează zilnic prin rambursă postal .
La deposite se se cere  nunit preparatele provădute cu isc litiura și marca de apărare a lui A. MOLL.
Deposite in Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Nepoșil, Teutsch & Tartler. 3—0

TIPOGRAFIA
A. Mureșianu
Brașov , T rgul  Inului Nr. 30.

Acest  stabiliment  este provădută cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind  bine asortată cu tot  felul  de caractere de litere din cele mai moderne este pusă in pozițiune de a put  esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR�, ARGINT� ȘI COLORI.	REGISTRE și IMPRIMATE pentru t�te speciile de serviciuri.
CĂRȚI DE SCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE	BILANȚURI.
STATUTE.	<i>Compturi, Adrese,</i> <i>Circulare, Scrisori.</i>
FOI PERIODICE.	<i>Couverts, in tolt� m�ximeca.</i>
BILETE DE VISIT� DIFERITE FORMATE.	TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
PROGRAME ELEGANTE.	PREȚURI-CURENTE și DIVERSE
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI IN COLORI.	BILETE DE INMORMENTARI.
ANUNȚURI.	

Comandele eventuale se primesc  in biuroul  tipografiei, Brașov  T rgul  Inului Nr. 30, etagiulŭ I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rug m  a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov .

Sosirea și plecarea trenurilor in Brașov.

Sosirea trenurilor in Brașov:	Plecarea trenurilor din Braș.
1. Dela Pesta la Brașov:	1. Dela Brașov la Pesta
Tr. accelerat: 5 �re 07 m. dimineța.	Trenul mixt: 5 �re 8 min. dimineța.
Trenul de persoane: 8 �re dimineța.	Trenul accel.: 2 �re 45 min. după am.
Trenul accel.: 2 �re 9 min. după am.	Trenul de persoane: 7 �re 43 min. s�ra.
Trenul mixt: 10 �re 25 minute s�ra.	Tr. accelerat: 0 �re 0 min. séra.
2. Dela Bucuresci la Brașov:	2. Dela Brașov la Bucuresci:
Trenul accel: 2 �re 18 min. după am.	Trenul de pers.: 3 �re 55 min. dimin.
Trenul mixt: 5 �re 20 m. după am�đi.	Tr. accelerat: 5 �re 14 m. dimain.
Trenul de persoane: 9 �re 8 minute s�ra.	Trenul mixt: 11 �re inainte de am�đi.
Trenul accel.: 10 �re 19 minute s�ra.	Trenul accel.: 2 �re 19 min. după am.
3. Dela Z�rnesci la Brașov: (Gara Bartolomeiu)	3. Dela Brașov la Z�rnesci. (Gara Bartolomeiu)
Trenul mixt: 7 �re 44 min. dimineța.	Trenul mixt: 8 �re 35 min. dimineța.
Trenul mixt: 1 �r� 29 min. după am.	" " 4 " 55 m. după am.
Trenul mixt: — �re — min. s�ra.	Trenul mixt: — �re — min. dim.
4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.	4. Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.
Trenul de pers.: 8 �re 15 min. dimin.	Trenul de persoane: 3 �re 1 după am.
Trenul de persoane: 1 �r� 46 m. d. am.	Trenul mixt: 8 �re 50 minute dimin.
Trenul mixt: 7 �re 12 min. s�ra.	Trenul de pers.: 5 �re 20 min. dimin.
5. Dela Sinaia la Brașov*)	5. Dela Brașov la Sinaia*)
Trenul de persoane — �re — m. dim.	Trenul de persoane 0 �re — min. s�ra

*) Acest tren circulez  numai Joia Dumineca și la sărbători.

Numere singuraticice din „Gazeta Transilvaniei” a 5 cr. se pot  cumpăra in librăria Nicolae Ciurcu.